

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра технології м'ясних, рибних та морепродуктів

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради факультету
харчових технологій та управління
якістю продукції АПК
протокол №10 від «06» червня 2025 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри технології
м'ясних, рибних та морепродуктів
протокол №10 від «03» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»
спеціальність G6 «Інформаційно-вимірювальні технології»

освітня програма «Якість, стандартизація та сертифікація»

освітній ступінь – магістр

Факультет (ННІ) Харчових технологій та управління якістю продукції
АПК

Розробники: д.е.н., професор Віктор ЄМЦЕВ

Київ 2025

Опис навчальної дисципліни

Курс «Економічні аспекти підприємницької діяльності» формує комплекс теоретичних знань та прикладних навичок із створення бізнесу та алгоритму реєстрації підприємства, вибору організаційно-правових форм існування підприємств, планування і управління їх господарською діяльністю, з оподаткування результатів діяльності за певною системою оподаткування, застосування методів підвищення результативності та ефективності функціонування підприємства в ринкових умовах.

Головна задача вивчення дисципліни - закласти у майбутніх фахівців основи ринкового мислення, надати їм необхідний комплекс знань з розробки бізнес-планів, проведення техніко-економічних розрахунків та обґрунтування виробничої потужності підприємства, параметрів раціональної організації функціонування його виробничих систем, планування ресурсного забезпечення виробництва, обсягів виробництва і збуту продукції, визначення обсягу витрат на виробництво та ціни одиниці продукції, методів ціноутворення, оцінки ефективності управління діяльністю підприємств.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Галузь знань	G «Інженерія, виробництво та будівництво»
Освітньо-кваліфікаційний рівень	ОС «магістр»
Спеціальність	G6 «Інформаційно-вимірювальні технології»
Освітня програма	«Якість, стандартизація та сертифікація»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота)	-
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної, скороченої та заочної форм здобуття вищої освіти	
	Денна форма навчання
Рік навчання	1
Семестр	2
Лекційні заняття	15
Практичні, семінарські заняття	15
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	90
Індивідуальні заняття	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2
Форма контролю	Екзамен

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Економічні аспекти підприємницької діяльності» є формування і засвоєння комплексу теоретичних знань та прикладних навичок із раціональної організації виробництва, планування і управління господарською діяльністю підприємств, застосування методів підвищення результативності виробничих систем та економічної ефективності функціонування підприємства в ринкових умовах.

Завдання вивчення дисципліни «Економічні аспекти підприємницької діяльності» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- теорії та сучасних практик менеджменту;
- теорії та сучасних практик ведення підприємницької діяльності;
- проведення техніко-економічних розрахунків та обґрунтування параметрів раціональної організації функціонування виробничих систем підприємства;
- планування ресурсного забезпечення виробництва, обсягів виробництва і збуту продукції підприємства;
- ефективного управління діяльністю промислового підприємства в ринкових умовах;
- оновлення продукції та організаційно-технічного розвитку підприємства з метою розвитку їх конкурентоспроможності;
- фінансової оцінки діяльності підприємства;

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати задачі і проблеми різного рівня складності наукового, технічного та педагогічного характеру у процесі навчання, науково-дослідної, освітньої діяльності та у виробничих умовах підприємств галузі, що передбачає застосування базових теоретичних знань, розвинутої системи логічного мислення, комплексу теорій та методів фундаментальних і прикладних наук.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК9 Здатність розробляти та управляти проектами

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК10 Здатність враховувати комерційний та економічний контексти в метрологічній діяльності.

{інформація доступна в освітній програмі}

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 04. Вміти виконувати аналіз інженерних продуктів, процесів і систем за

встановленими критеріями, обирати і застосовувати найбільш придатні аналітичні, розрахункові та експериментальні методи для проведення досліджень, інтерпретувати результати досліджень.

ПРН 05. Вміти формулювати та вирішувати завдання у галузі метрології, що пов'язані з процедурами спостереження об'єктів, вимірювання, контролю, діагностування і прогнозування з урахуванням важливості соціальних обмежень (суспільство, здоров'я і безпека, охорона довкілля, економіка, промисловість тощо).

ПРН 06. Вміти розробляти нормативно-технічні документи та стандарти метрологічної спрямованості на інженерні продукти, процеси і системи.

ПРН 07. Вміти проектувати і розробляти інженерні продукти, процеси та системи метрологічної спрямованості, обирати і застосовувати методи комп'ютеризованих експериментальних досліджень.

ПРН 09. Мати навички організації і проведення технічних випробувань інженерних продуктів. ПРН 10. Аналізувати та оцінювати вплив інформаційно-вимірювальної техніки та метрологічної діяльності на навколишнє середовище та безпеку життєдіяльності людини.

{інформація доступна в освітній програмі}

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	тижні	усього	у тому числі		
			л	п	с.р
1		2	3	4	5
	Модуль 1				
	1-й змістовий модуль: Теоретичні та правові засади здійснення підприємницької діяльності				
Тема 1. Сутність, функції, принципи підприємництва як сучасної форми господарської діяльності.	1	7	1	1	5
Тема 2. Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні та за кордоном	1	7	1	1	5
Тема 3. Сутність, методи генерування та вибір підприємницької ідеї та цілі	2	7	1	1	5
Тема 4. Організаційно-правові основи підприємництва. Форми та суб'єкти підприємницької діяльності.	2	7	1	1	5
Тема 5. Маркетингова діяльність у підприємницькому середовищі	3	7	1	1	5

Тема 6. Формування економічних відносин у підприємницькому середовищі	3	7	1	1	5
Разом за змістовим модулем 1	3	42	6	6	30
1		2	3	4	5
2-й змістовий модуль Види підприємницької економічної діяльності та їх характеристика					
Тема 7. Фінансове середовище підприємницької діяльності	4	14	2	2	10
Тема 8. Управління витратами на підприємстві	4	24	2	2	20
Разом за змістовим модулем 2.	2	38	4	4	30
3-й змістовий модуль: Економічні аспекти підприємницької діяльності					
Тема 9. Економічні особливості підприємницької діяльності	5	7	1	1	5
Тема 10. Оцінка економічної ефективності підприємницької та інноваційної діяльності	5	12	1	1	10
Тема 11. Бізнес-планування підприємницької діяльності	6-7	21	3	3	15
Разом за змістовним модулем 3	3	40	5	5	30
Всього годин	8	120	15	15	90

3. Темы лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
	Модуль 1. Теоретичні та правові засади здійснення підприємницької діяльності	
1	Тема 1. Сутність, функції, принципи підприємництва як сучасної форми господарської діяльності.	1
2	Тема 2. Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні та за кордоном	1
3	Тема 3. Сутність, методи генерування та вибір підприємницької ідеї та цілі	1
4	Тема 4. Організаційно-правові основи підприємництва. Форми та суб'єкти підприємницької діяльності.	1
5	Тема 5. Маркетингова діяльність у підприємницькому середовищі	1
6	Тема 6. Формування економічних відносин у підприємницькому середовищі	1
	Модуль 2. Види підприємницької економічної діяльності та їх характеристика	
7	Тема 7. Фінансове середовище підприємницької діяльності	2
8	Тема 8. Управління витратами на підприємстві	2
	Модуль 3. Економічні аспекти підприємницької діяльності	

9	Тема 9. Економічні особливості підприємницької діяльності	1
10	Тема 10. Оцінка економічної ефективності підприємницької та інноваційної діяльності	1
11	Тема 11. Бізнес-планування підприємницької діяльності	3
	Всього	15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість
		годин денна
1	2	3
Тема 1 Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні та за кордоном		
1	Практичне заняття 1 Визначення суб'єктів підприємницької діяльності Законодавче забезпечення підприємницької діяльності. Принципи та механізм реалізації вітчизняного підприємництва. Сучасні проблеми та тенденції розвитку підприємництва в Україні та за кордоном.	1
Тема 2 Маркетингова діяльність у підприємницькому середовищі		
2	Практичне заняття 2 Роль і значення маркетингу в підприємстві. Товарна політика. Цінова політика. Збутова політика. Комунікаційна політика та форми взаємодії підприємців. Зовнішнє та внутрішнє середовище. SWOT - аналіз. Аналіз STEEPLE-факторів	2
Тема 6. Формування економічних відносин у підприємницькому середовищі		
3	Практичне заняття 3 Елементи інфраструктури бізнесу. Банківська, біржова, митна та податкова системи в інфраструктурі бізнесу. Сутність договірних взаємовідносин, види та структура договорів.	2
Тема 7. Фінансове середовище підприємницької діяльності		
4	Практичне заняття 4 Фінансова діяльність у підприємницькому управлінні Податковий кодекс України. Система оподаткування підприємницької діяльності. Загальнодержавні податки та збори. Місцеві податки та збори. Спрощена система оподаткування. Підприємницькі угоди. Налагодження партнерських зв'язків у підприємстві	2
Тема 8. Управління витратами на підприємстві		

5	Практичне заняття 5 Класифікація та кошторис витрат виробництва. Собівартість продукції: види, складові, методи розрахунку. Ціна продукції та цінова політика сучасного підприємства. Обґрунтування заходів щодо зниження собівартості продукції.	2
Тема 9. Економічні особливості підприємницької діяльності		
6	Практичне заняття 6 Характеристики успішного підприємця. Розвиток електронної комерції. Розроблення та просування сайту компанії Соціальна відповідальність підприємця Мотивація у підприємницької діяльності. Підприємницькі ризики. Протидія ворожим поглинанням.	2
Тема 10. Оцінка економічної ефективності підприємницької та інноваційної діяльності		
7	Практичне заняття № 7 Принципи оцінювання ефективності підприємницької діяльності. Методи та показники оцінювання ефективності підприємницької та інноваційної діяльності.	2
Тема 11 Бізнес-планування підприємницької діяльності		
8	Практичне заняття 8 Сутність, призначення та структура БП. Стандарти розробки БП. Розрахунок фінансових показників БП та визначення його ефективності Джерела фінансування бізнес-плану. Шляхи виходу з проекту	2
Разом		15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	2	3
1	Тема 1 Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні та за кордоном <i>Опрацювати питання:</i> Визначення сутності та суб'єктів підприємницької діяльності Законодавче забезпечення підприємницької діяльності. Види підприємництва. Функції, суб'єкти та об'єкти	5

	підприємницької діяльності Принципи та механізм реалізації вітчизняного підприємництва. Сучасні проблеми та тенденції розвитку підприємництва в Україні та за кордоном.	
2	Тема 3. Сутність, методи генерування та вибір підприємницької ідеї та цілі. <i>Опрацювати питання:</i> Підприємницька ідея. Методи та джерела формування підприємницької ідеї. Генерування ідеї. Етапи реалізації підприємницької ідеї. Фактори, пов'язані з провалами реалізації бізнес-ідей	5
3	Тема 4. Організаційно-правові основи підприємництва. Форми та суб'єкти підприємницької діяльності. <i>Опрацювати питання:</i> Загальна характеристика приватної, колективної та державної форм підприємництва. Загальна характеристика виробничого, комерційного, фінансово-кредитного підприємництва.. Організаційно-правові форми підприємництва. Підприємництво без створення юридичної особи Господарські товариства. Мале підприємництво. Соціальне підприємництво як сучасний вид підприємницької діяльності.	10
4	Тема 5 Маркетингова діяльність у підприємницькому середовищі <i>Опрацювати питання:</i> Поняття, функції та принципи маркетингу. Види маркетингу у підприємницькій діяльності. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності. Маркетингові комунікації. Види та інструменти маркетингових комунікацій. Реклама, її завдання, функції та види. Планування маркетингу в підприємницькій діяльності Роль і значення маркетингу в підприємстві. Товарна політика. Цінова політика. Збутова політика. Комунікаційна політика та форми взаємодії підприємців. Зовнішнє та внутрішнє середовище. SWOT - аналіз. Аналіз STEEPLE-факторів	10
5	Тема 6. Формування економічних відносин у підприємницькому середовищі <i>Опрацювати питання:</i> Елементи інфраструктури бізнесу. Банківська, біржова, митна та податкова системи в інфраструктурі бізнесу. Сутність договірних взаємовідносин, види та структура договорів.	10

6	Тема 7. Фінансове середовище підприємницької діяльності <i>Опрацювати питання:</i> Поняття фінансування підприємницької діяльності..... Особисте та колективне фінансування підприємницької діяльності. Внутрішні джерела фінансування. Кредитування підприємницької діяльності. Лізинг як особлива форма кредитування підприємницької діяльності. Фінансові програми підтримки підприємництва. Венчурне фінансування підприємництва. Краудфандинг у фінансуванні підприємницьких проєктів. Фінансова діяльність у підприємницькому управлінні. Податковий кодекс України. Система оподаткування підприємницької діяльності. Загальнодержавні податки та збори. Місцеві податки та збори. Спрощена система оподаткування. Підприємницькі угоди. Налагодження партнерських зв'язків у підприємництві	10
7	Тема 8. Управління витратами на підприємстві <i>Опрацювати питання:</i> Класифікація та кошторис витрат виробництва. Собівартість продукції: види, складові, методи розрахунку. Ціна продукції та цінова політика сучасного підприємства. Обґрунтування заходів щодо зниження собівартості продукції. Планування витрат і доходів підприємницької діяльності.. Планування прибутку підприємницької діяльності. Планування рівня безбитковості підприємницької діяльності. Планування ціни продукції (товарів, робіт, послуг)	10
8	Тема 9. Економічні особливості підприємницької діяльності <i>Опрацювати питання:</i> Сутність та методи управління економічними ризиками. Методи планування обсягів реалізації продукції: експертних оцінок, економіко-статистичні, на основі маркетингових досліджень. Економічні межі обсягів діяльності підприємства. Безбиткова діяльність підприємства. Обсяг реалізації, який забезпечує отримання цільового обсягу прибутку. Організація збуту продукції на підприємстві.	10
9	Тема 10. Оцінка економічної ефективності підприємницької та інноваційної діяльності <i>Опрацювати питання:</i> Аналітична оцінка економічної і соціальної ефективності підприємництва. Основні етапи проведення комплексного аналітичного	10

	дослідження результатів діяльності підприємницьких структур в Україні. Об'єкти економічного аналізу підприємницьких виробничих структур. Інформаційне забезпечення організації економічного аналізу. Система показників оцінки ефективності виробничо-господарської, фінансової діяльності підприємництва. Принципові положення визначення ефективності створення та діяльності спільних виробничих підприємств..	
10	Тема 11 Бізнес-планування підприємницької діяльності <i>Опрацювати питання:</i> Сутність, призначення та структура БП. Логіка процесу стратегічного планування на підготовчій стадії . Оцінка сприятливих зовнішніх можливостей та загроз для бізнесу . Виявлення сильних і слабких сторін фірми . Визначення місії фірми . Аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії Стандарти розробки БП. Розрахунок фінансових показників БП та визначення його ефективності Джерела фінансування бізнес-плану. Шляхи виходу з проекту	10
Разом		90

**6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)**

- екзамен (залік);
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- тестові завдання;
- презентація та обговорення рефератів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання (теоретичні завдання нормативного та практичного характеру);
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод проектного навчання (розробка та публічний захист БП);
- метод навчальних дискусій та дебат під час обговорення рефератів;

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (затверджено Вченою радою НУБіП 27.02.2025 р. протокол № 8)

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
		денна форма
Модуль 1. Теоретичні та правові засади здійснення підприємницької діяльності		
Лекція 1	<i>Знати</i> Джерела створення початкового капіталу в бізнесі і його використання, способи легалізація бізнесу. Рушійні сили, умови та принципи підприємницької діяльності. Сучасні аспекти та проблеми функціонування підприємств малого і середнього бізнесу. Переваги та недоліки різних форм організації бізнесу. <i>Вміти</i> Генерувати та робити вибір підприємницької ідеї. Формувати цілі підприємницької діяльності та робити аналіз його середовища. Організовувати договірні відносини, планувати і проводити переговори та укладати підприємницькі угоди. Формувати товарну, цінову та збутову політику. <i>Використовувати</i> отримані знання для здійснення державної реєстрацію діяльності фізичної особи як підприємця та юридичної особи з вибором раціональної організаційно-правової форми ведення бізнесу, визначення оптимальної системи обліку та оподаткування підприємницької діяльності; для формування організаційної структури підприємства і планування бізнес-процесів, впровадження інноваційних проектів на підприємстві та визначення їх економічної ефективності. У створенні алгоритму взаємовідносин фізичних і юридичних осіб з контролюючими органами..	1
Практична робота 1		5
Самостійна робота 1.		5
Лекція 2		1
Практична робота 2		5
Самостійна робота 2.		5
Лекція 3		2
Практична робота 3		5
Самостійна робота 3.		5
Лекція 4		2
Практична робота 4		5
Самостійна робота 4		5
Лекція 5		2
Практична робота 5		5
Самостійна робота 5		5
Лекція 6		2
Практична робота 6		5
Самостійна робота 6		5
Модульна контрольна робота 1.		30

Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Види підприємницької економічної діяльності та їх характеристика		
Лекція 7	Знати зміст та джерела фінансової та виробничої діяльності підприємства, її структуру і алгоритм матеріального забезпечення та управління операційними циклами в умовах зміни середовища підприємницької діяльності. Вміти планувати потребу всіх видів ресурсів та витрати на їх придбання, управляти витратами для забезпечення ефективної діяльності всіх підрозділів підприємства. Використовувати сучасні структури організації виробництва та методики розрахунку потреби у матеріальному забезпеченні всіх підрозділів для забезпечення результативної діяльності підприємства	5
Практична робота 7		10
Самостійна робота 7		20
Лекція 8		5
Практична робота 8		10
Самостійна робота 8		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Економічні аспекти підприємницької діяльності		
Лекція 9	Знати основи економічної діяльності суб'єктів господарювання, показники ефективності та методику аналізу виробничої діяльності і здійснення оцінки економічних результатів функціонування виробничих систем Вміти здійснювати економічну оцінку інноваційних проектів, виробничих систем та економічних результатів функціонування підприємств Використовувати знання з розроблення стратегій, бізнес-планування та оцінювання ефективності функціонування виробничої системи для вибору оптимальних підприємницьких проектів та організації діяльності виробничих систем певного виду бізнесу	2
Практична робота 9		5
Самостійна робота 9		5
Лекція 10		2
Практична робота 10		5
Самостійна робота 10		5
Лекція 11		6
Практична робота 11		15
Самостійна робота 11		25
Модульна контрольна робота 3		30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	(M1 + M2 + M3)/ 3*0,7 ≤ 70	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен)	100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

90-100 балів – якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру.

74-89 балів – якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності;

60-73 бали – якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури.

0-59 балів – якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Контрольні роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn -);
- конспекти лекцій та їх презентації;
- підручники і навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

10. Рекомендовані джерела інформації

Законодавча та нормативно-правова

1. Конституція України (офіц. текст за станом на 1 січня 2024 р.) / – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
2. Господарський кодекс України (офіц. текст: за станом на 20 січня 2019 р.) / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами (офіц. текст у редакції від 18.05.2024) / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
4. Податковий Кодекс України (редакція від 01.04.2024.,.)// [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. «Про оплату праці» Закон України від 24.03.1995 р. №108/95-ВР (редакція від 27.04.2024)// URL: <https://www.profiwins.com.ua/ru/legislation/laws/95.html>
- 6.«Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» Закон України №755-IV від 15.05.2003р. (редакція від 01.01.2024)// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
7. «Про акціонерні товариства» Закон України: [із змінами та доповненнями станом на 01.01.2022р] // URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/t080514?an=979>

8. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» Закон України «: (редакція від 26.10.2023) // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
9. «Про колективні договори і угоди» Закон України (редакція від 11.12.2022) // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>
10. «Про відпустки» Закон України: (редакція від 24.12.2023) // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. «Про господарські товариства» Закон України (редакція від 31.03.2023) // URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T157600.html
13. «Про цінні папери та фондовий ринок» Закон України (редакція від 27.04.2024,)// URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/zakon-ukrani-pro-tsnn-paperi-ta-fondoviy-rinok>
14. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : [редакція від 01.01.2025] // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
15. «Про військовий збір». Закон України №4015-IX від 10.10.2024 («Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану») та №4113-IX від 04.12.2024 («Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні») // URL: <https://www.tax.gov.ua/baneryi/aktualni-pitannya/povidomlennya/181347.html>
16. Стан Продовольчої безпеки та харчування в світі у 2024 р., <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/ffb79f08-bf03-404a-9ad3-f8ef9c3c9e6b/content/cd1254en.html#gsc.tab=0>
17. Global Hunger Index. (2023), <https://www.globalhungerindex.org/>.
18. WFP 2025 Global Outlookhttps, https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000162840/download/?_ga=2.98078367.1045080564.1745838682-1871173570.1745838682
19. FAO 1996. Rome Declaration of World Food Security and World Food Summit Plan of Action. Access mode, <https://www.fao.org/fao-stories/article>
20. Закон України «Про продовольчу безпеку України» № 8370 від 29.12.2011 р, <https://ips.ligazakon.net/document/>].
21. Стратегія національної безпеки України. Безпека людини - безпека країни. Указ Президента України № 392/2020 від 14.09. 2020 р., <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
22. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019 р, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
23. Статистичний збірник «Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України, 2021»., <https://www.ukrstat.gov.ua/> .

24. Податковий Кодекс України (редакція від 01.04.2024,.)// [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
25. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування : [станом на 01.12.2023 р] // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
26. Положення про порядок створення та функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів : [постанова КМУ : від 22 травня 1996 р. № 549 (редакція від 25.08.2004,) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/549-96-п>.
27. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств.
Наказ Міністерства економіки України N 290 від 06.09.2006. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0290665-06#Text>

Основна література:

1. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч.посіб./ С.Ф. Покропивний, С.М. Соболев, Г.О. Швиданенко, О.Г. Дерев’янка. – К.: КНЕУ, 2019. – 379 с.
2. Борман Д., Воротина Л., Федерман Р. Менеджмент: підприємницька діяльність у ринковій економіці. – Львів, «Світоч», 2017. -225 с.
3. Варналій З. Основи підприємництва. Навч. поібник. –К.: Сузір’я. 2017. – 246 с.
4. Гаєвська Л. М. Підприємницька діяльність : підручник / Л. М. Гаєвська, О. І. Марченко. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. - 500 с.
5. Дмитрієв І.А. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. – 292 с
6. Економіка підприємства: підруч. / за заг. ред. С.Ф.Покропивного. – Вид. 3-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2015. – 528 с.
7. Економіка та організація підприємницької діяльності: навч. посіб / За заг. ред. д.е.н. Н. В. Сментини. – К: ФОП Гуляєва В.М, 2019. – 320 с.
8. Економіка та організація виробництва : підруч. / за ред. В. Г. Герасимчук – К. : Знання, 2017. – 678 с
9. Захарчин Г.М. Основи підприємництва: Навч. посібник. – К.: Знання, 2018. – 192 с.
10. Коваль З.О., Тивончук О.І. Підприємництво і менеджмент: Навч. посібник. – Львів: 2016. – 242 с.
11. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю.,

Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с.

12. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф.

В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с.

13. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.

14. Полянко В.В., Круглянко А.В. Основи підприємництва: Навч. посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2018. -196 с.

Додаткова література:

1. Основи підприємництва: Навч. посібник // За заг. ред.. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка. – К.: КНТ, 2019. – 156 с.

2. Богоявленська, Ю. В. Економіка та менеджмент праці : навч. посіб. / Ю. В. Богоявленська, Є. І. Ходаківський. – К. : Кондор, 2017. – 332 с

3. Василенко, В. О. Виробничий (операційний) менеджмент : навч. посіб. / В. О. Василенко, Т. І. Ткаченко. – 2-е вид., випр. і допов. – К. : Центр навч. літ., 2015. – 532 с

4. Гевко, І. Б. Операційний менеджмент : навч. посіб. / І. Б. Гевко. – К. : Кондор, 2015. – 228 с.

5. Кожушко, Л. Ф. Екологічний менеджмент : підручник / Л. Ф. Кожушко, П. М. Скрипчук. – К. : Академія, 2017. – 432 с.

6. Час для компанії. Корпоративний тайм-менеджмент / Г. Архангельский, Л. Богуш, Н. Васильева [и др.] ; под ред. Н. Ханановой. – К. : ФОП А. Капуста, 2017. – 180 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://https://www.rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу : sfs.gov.ua/

4. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

5. Офіційний сайт [Міністерства фінансів України](http://www.mof.gov.ua/)– Режим доступу : <https://www.mof.gov.ua/>

- 6.Офіційний сайт Державного агентства України з управління національними проектами – Режим доступу : [http:// ns1.ukrproject.gov.ua/](http://ns1.ukrproject.gov.ua/)
- 7.Нормативні акти України – Режим доступу: www.nau.kiev.ua/
- 8.Інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва (MRP). – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/ims/ims002.html>
- 9.Характеристика системи «точно у термін» – Режим доступу: <https://www.cfin.ru/press/loginfo/2001-05/52-55.shtml>
- 10.Про управління бізнес процесами. – Режим доступу: www.management.com.ua/